

Tjänsteutlåtande

Revidering av församlingsinstruktion

ANSVARIG ENHET		DATUM
HELSINGBORGS PASTORAT		2025-05-02
MÖTESINSTANS		
HELSINGBORGS PASTORAT - KYRKOFULLMÄKTIGE 2022-2025		
SAMMANTRÄDESDATUM	DAGORDNINGSNUMMER	TYP AV ÄRENDE
2025-05-22	Klicka här för att ange text.	Beslutsärenden
HANDLÄGGARE	ÄRENDENUMMER	
Cecilia Karlén	P 2024-0085	
☒ Barnkonsekvensanalys genomförd		

Beslutsförslag

Kyrkofullmäktige beslutar:

att godkänna reviderad församlingsinstruktion.

Ärendebeskrivning

För varje församling ska det finnas en församlingsinstruktion (FIN) som anger hur församlingen fullgör sin grundläggande uppgift. Det förslag som nu ligger på bordet är en revidering av den församlingsinstruktion som utfärdades 2021. Förslaget tar hänsyn till förändrade förutsättningar i omvärlden, församlingarnas nuvarande och planerade arbete samt pastoratets övergripande strategier och överenskommelser med externa partners.

När flera församlingar samverkar i ett pastorat har de en gemensam FIN. Förslag till FIN ska utarbetas av kyrkoherden och kyrkorådet i samråd med domkapitlet. När det gäller en gemensam FIN ska kyrkorådet även samråda med församlingsråden inom pastoratet. Denna samrådan inleddes under hösten 2024 genom kyrkorådet på sitt septembersammanträde beslutade om en revidering och att kort därefter projektledaren Cecilia Karlén förde samtal med församlingsråden. Synpunkter och reflektioner som framkom togs därefter upp på sammanträden med kyrkorådets arbetsutskott och kyrkorådet. Pastoratets ledningsgrupp och Herdegruppen har dessutom arbetat kontinuerligt med förslaget. Projektledaren har genom ett digitalt verktyg tillsett att kontraktsprosten Ola B Johansson, som medverkade på det avslutande Öppna mötet för allmänheten, löpande har kunnat följa processen, läsa dokument och lämna synpunkter.

Församlingsinstruktionen ska innehålla 1. de regler för församlingen och församlingens verksamhet som domkapitlet får besluta enligt bestämmelser i denna kyrkoordning, 2. ett pastoralt program för församlingens grundläggande uppgift att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission. I det pastorala programmet ska även behandlas, dels församlingens verksamhet på de andra språk än svenska som behöver användas för att församlingen ska kunna fullgöra sin grundläggande uppgift, dels barnets perspektiv utifrån en barnkonsekvensanalys, 3. när det finns flera kyrkor i en församling ska redovisas hur dessa i huvudsak används och 4. hur ansvaret för församlingens grundläggande uppgift är fördelat mellan församlingarna och pastoratet och hur präster ska disponeras.

Tjänsteutlåtande

Bakgrund/överväganden

För varje församling ska det finnas en församlingsinstruktion (FIN) som anger hur församlingen fullgör sin grundläggande uppgift. När flera församlingar samverkar i ett pastorat har de en gemensam FIN. Förslag till FIN ska utarbetas av kyrkoherden och kyrkorådet i samråd med domkapitlet. När det gäller en gemensam FIN ska kyrkorådet även samråda med församlingsråden inom pastoratet.

Instruktionen ska innehålla 1. de regler för församlingen och församlingens verksamhet som domkapitlet får besluta enligt bestämmelser i denna kyrkoordning, 2. ett pastoralt program för församlingens grundläggande uppgift att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission. I det pastoral programmet ska även behandlas, dels församlingens verksamhet på de andra språk än svenska som behöver användas för att församlingen ska kunna fullgöra sin grundläggande uppgift, dels barnets perspektiv utifrån en barnkonsekvensanalys, 3. när det finns flera kyrkor i en församling ska redovisas hur dessa i huvudsak används och 4. hur ansvaret för församlingens grundläggande uppgift är fördelat mellan församlingarna och pastoratet och hur präster ska disponeras.

Stiftet ska ha tillsyn över verksamheten i stiftets församlingar och pastorat. I tillsynen ingår att utfärda FIN. FIN får utfärdas av domkapitlet efter godkännande av kyrkofullmäktige och kyrkoherde var för sig. Den är därefter bindande för pastoratet och dess församlingar. Kyrkorådet ska minst vart fjärde år pröva om det ska ske en ändring av FIN. Om inget förslag till ändring utarbetas ska skälen för detta anmälas till kyrkofullmäktige och domkapitlet.

Barnkonsekvensanalys

Inledning

En av utgångspunkterna för revideringen av församlingsinstruktionen var att inhämta relevanta uppgifter från kommunen och institutioner som kan bidra till förståelsen av barns situation i Helsingborg, i Sverige och i världen. Liksom i föregående församlingsinstruktion pekar sådana trendanalyser, statistik och omvärldsbevakning på att barn och unga behöver extra uppmärksamhet. Förslaget till ny reviderad församlingsinstruktion 2025 svarar upp mot detta i samtliga delar. Omvärldsbeskrivningen visar med skärpa den verklighet och de utmaningar som samhället står inför redan nu i Helsingborg. Pastoratets ledningsgrupp har kontinuerligt bidragit med omvärldsanalys och i framväxandet av det föreliggande förslaget.

I de samtal som har förts i de tre församlingsråden, kyrkorådets arbetsutskott, kyrkorådet och på ett Öppet möte för alla intresserade har såväl allvaret i nuläget som pastoratets vilja att vara en ansvarstagande del i samhället och ett föredöme i samhällskontraktet stått i centrum. Att barn och unga både i Helsingborg och i den världsvida kyrkan intar en särställning i kristen tro återspeglas av den vikt som församlingsinstruktionen lägger vid:

- Visionen: *Alltid i rörelse, här och nu, en trygg plats för längtan, som alla vill tillhöra.*
- Att vara Kristi kyrka i livets alla skeden och finnas där människor finns. Bygga tilltro.
- Dopet som ett uttryck för nåd, en livslång berättelse, ett växande.
- Att gudstjänsterna möter barnens nyfikenhet på livet och ska ge verktyg att känna sig hemma och älskade i världen.
- Att kyrkorummen alltmer utformas för att ge plats för barnens behov och fantasi.
- Att dialogen är en nerv i den pedagogiska undervisningen, att barn får uttrycka sin mening i delandet av tro och liv.
- Att värdegrundsarbetet också äger rum i det offentliga rummet, i skolorna och på sådana digitala kanaler som olika åldersgrupper rör sig på.

Tjänsteutlåtande

- Att diakonin omfattar barn, unga, vuxna och äldre. Diakonin samverkar med förvaltningar och organisationer såväl på ett övergripande plan som praktiskt för barnens bästa.
- Att den profetiska rösten skall höras tydligt i samhället, om människovärdet, och i det konkreta arbetet för klimatet.
- De långsiktiga avtalsreglerade relationerna med Act Svenska kyrkan, partnerskapet med Hope for Children in Ethiopia och Mentormammaprojektet i fyra afrikanska länder.
- Fokusområde 1: Barn och unga, Fokusområde 3: En öppen gemenskap i samhället, Fokus 4: Miljö- och hållbarhetsarbete, och Fokusområde 5: Internationellt arbete.

Sammanfattningsvis kan därför detsamma sägas som i Barnkonsekvensanalysen 2021 inför beslutet avseende församlingsinstruktionen: Genom allt detta löper en analys av hur barnens möjligheter till liv och samtliga dimensioner av utveckling bäst kan stödjas – därför är hoten mot detta också nämnda explicit.

Befolkningsökningen i Helsingborg har fram till nu berott på högre invandring än omvärlden men också relativt höga födelsetal. Den främsta anledningen till att andelen barn och unga ökat relativt mycket är att den stora generation som är född i slutet på 80-talet och början av 90-talet nu kommit upp i familjebildande ålder. Trots att den nyaste analysen pekar på en förändrad prognos avseende ökningen kvarstår faktum att andelen barn och unga är stor och att åldersgruppen övre tonåren är av betydande storlek.

Barn och ungdomsverksamheten riktar sig till många åldrar bland barn och till barn med olika förutsättningar. Den består verksamhetsåret 2025 i öppen förskola, vardagsgudstjänster med inriktning mot barn, familjegudstjänster, söndagsskola, hang-ups, läxläsning, utomhusvandring som ersätter jul- och påskvandringar, sommarkyrka, fredagsmys för barn och unga, dop- och konfirmationsundervisning, äventyrläger för konfirmander, körverksamhet, "fritids", stegverksamhet i skolorna, drama- och spelverksamhet för barn, diakonverksamhet riktad mot barn, matprojekt för att skapa bättre utrymme i barnfamiljers ekonomi, babycafé, after school, musiklek, musikskola, program för unga ledare, sommarjobb för äldre barn, musikverkstad och caféverksamhet.

Församlingsinstruktionen berör Barnkonventionens grundläggande principer och strävar i övrigt efter att uppnå Barnkonventionen i sin helhet. Den uppmuntrar också barns rätt enligt BK art 14-17, 19, 23, 27, 28, 31, 33 och 34.

Framförallt har det betydelse för barnets bästa att Församlingsinstruktionen uttrycker följande grundvilja i Helsingborgs pastorat: Barnen skall vara i centrum (BK artikel 4) i en värld där barn och unga utgör en betydande del av invånarantalet/befolkningen, och därför och av andra skäl riskerar att hotas av diskriminering, deras bästa hotas, deras rätt till liv och utveckling inte kan efterlevas med motiveringen att resurserna inte räcker till.

Analys

Barnets bästa syftar till att säkerställa både fullt och faktiskt åtnjutande av alla de rättigheter som erkänns i konventionen och att säkerställa barnets helhetsutveckling. Flera av dessa berörs i församlingsinstruktionen.

Faktorer som enligt Barnrättskommittén påverkar barnets bästa är barnets åsikter (i förhållande till ålder och mognad), barnets identitet (kön, sexuell läggning, nationellt ursprung och trosföreställningar), bevarande av familjemiljö och upprätthållande av relationer, omsorg om barnet och barnets skydd och säkerhet (även emotionell), utsatta situationer (t ex minoritetsgrupp, asylsökande), rätt till hälsa (även kost) och rätt till utbildning.

En fullständig tillämpning av begreppet förutsätter ett rättighetsbaserat synsätt för att säkra barnets fysiska, psykologiska, moraliska och andliga integritet som en helhet samt befästa barnets mänskliga värdighet.

Tjänsteutlåtande

Församlingsinstruktionen har i sin omvärldsbeskrivning beskrivit Helsingborg och dess socioekonomiska situation och sociala oro. Församlingsinstruktionen har också tydligt beskrivit att det stora antalet barn och den starka ökningen fram till nu innebär utmaningar för hela Helsingborg. Församlingsinstruktionen är tydlig med att för barnets bästa är livsmod, hopp och attitydförändringar nödvändiga och integrationsarbetet viktigt. Staden måste hållas ihop över generations och socioekonomiska områden. Trossamfunden måste vara med och samverka för att minska den rotlösheten och uppgivenheten.

Prövning och beslut

Bedömningen är att församlingsinstruktionen är ett sådant beslut som enligt Kyrkoordningen kräver en barnkonsekvensanalys, men också att det är ett sådant beslut som då det har betydande inverkan på ett eller flera barn enligt Barnrättskommittén kräver ett noggrannare förfarande för att ta hänsyn till barnets bästa, det vill säga en barnkonsekvensanalys. Underlaget i församlingsinstruktionen ger en god bild av hur pastoratet fullgör sin grundläggande uppgift, detta också ur barnets perspektiv. Den omvärld pastoratet befinner sig i med dess utmaningar och möjligheter och hur detta särskilt påverkar barnen beskrivs tydligt. Formulerandet av just dessa fem fokusområden svarar väl mot den bristande framtidstro och minskade tillit som enligt undersökningar i olika grad och över tid råder i Skåne. Enligt Helsingborgs pastorat framgår barnets perspektiv tillräckligt tydligt för att församlingsinstruktionen ska godkännas och utfärdas. Åtgärderna i församlingsinstruktionens programförklaring avser att säkra barnets fysiska, psykologiska, moraliska och andliga integritet som en helhet, samt befästa barnets mänskliga värdighet. Barnens rätt att uttrycka sina åsikter och att få bli hörda i samhället tas i församlingsinstruktionen tillvara genom att den lägger stor vikt vid etiskt förpliktigande gemenskaper över generationsgränser och andra barriärer som kan bidra till att barn hålls utanför den större gemenskapen. Vid ett tillfälle i vardera av de tre församlingarna har samtal om de fem fokusområdena förts direkt med barn och unga. Dessa samtal ägde rum i enlighet med Barnkonventionens artikel 12 att alla barn har rätt att uttrycka sin mening och få den respekterad. Barnen uttryckte tydligt att de upplever att kyrkan har en betydelse för dem och i samhället, att församlingen är en bra plats att vara på. Klimatfrågan betonades. Barnkonsekvensanalysen visar att församlingsinstruktionen försöker se till barnen i staden, oavsett om de är kyrkotillhöriga eller inte, barnen i världen och i framtiden. Orden om livsmod, hopp och tillit och att målet är att pastoratet vill vara en samverkande kraft i samhället är i enlighet med Brundtlandskommissionens definition på hållbar utveckling: Att leva så i nuet att resurserna för framtiden (barnen och deras barn) inte äventyras.